

İçindekiler

- xiii Derleyen ve Yazarlar
- xvii Sunuş Niyetine: Sanayileşemiyorsak Sebebi Var!
Murad Tiryakioğlu
- xxiii Önsöz (ya da Ön Soru):
Tasarruf Açığımız Aslında Bir Teknoloji Açığı Olabilir mi?
Serdar Sayan
- xxvii Serdar Sayan ile Söyleşi
-
- 1 BİRİNCİ KISIM Yerleşmenin Önündeki Sorunlar
- 3 1 Yerli Üretimde Teknoloji İçeriği ve Katma Değer Niçin Artmıyor?
ŞEVKET PAMUK
- 11 2 Beceriler, Zanaatlar ve Yeni Nesil Üretim Ekonomisi
SUMRU ALTUĞ
- 19 3 Türkiye’de Kalkınma Sorununun Politik-Ekonomisi: 2000’li Yıllar
BİLİN NEYAPTI
- 25 4 Mevcut Üretim Yapısı ve Beceri Uyumsuzluğu
ÜMİT ÖZLALE
- 31 5 İstikrar İçinde Kalkınma ve Büyüme
MUSTAFA İSMİHAN
- 35 6 Dış Sermaye Girişlerine Bağımlı Büyüme
ÖZGÜR ORHANGAZI
- 45 7 Ulusal Patent Sistemi Kurmak Mümkün mü?
UMMUHAN GÖKOVALI
- 55 8 Kayıt Dışı Ekonomi: Yerli Üretim için Engel mi Fırsat mı?
CEYHUN ELGİN
- 61 9 Türkiye’de Tasarruşar, Yatırımlar ve Yüksek Gelir Grubuna Yakınsama:
Bir İmkânsız Üçleme ?
ERDAL ÖZMEN

- 69 İKİNCİ KISIM Küreselleşme, Sanayisizleşme ve Politikasızlık
- 71 10 Türkiye İmalat Sanayi ve Erken Sanayisizleşme
FATMA DOĞRUEL
- 83 11 Türkiye İçin Emek-Yoğun Sanayi Seçeneği Açmazı
A. SUUT DOĞRUEL
- 91 12 Sanayisizleşme Çağında Teknoloji ve Uluslararası Rekabet:
Türk İmalat Sanayiinin Kısa Değerlendirmesi
SELCEN ÖZTÜRK
- 97 13 Hizmetleşen Yerli Üretim ve Dış Ticaret
AYÇA TEKİN-KORU
- 107 14 Hizmetler Sektörünün Yerli Üretimdeki Rolü
N. NERGİZ DİNÇER
- 115 15 Yerli Üretim için Akıllı Sanayi Politikaları
NURULLAH GÜR
- 121 16 Yerli Üretim Desteklenmesinde Sanayi ve Rekabet Politikalarının Rolü
UĞUR EMEK
- 131 17 Türkiye Ekonomisinde İthal İkamesinin Yükselmeyişinin Nedenleri ve
Teknolojik Değişme Süreçlerine Etkisi Üzerine Düşünceler
M. TEOMAN PAMUKÇU
- 151 18 Ara Malları Üretiminin Yerleştirilmesinin Önemi
SIDIKA BAŞÇI
- 157 19 Yabancı Sermaye, Ticaret ve Yerli Üretim
BÜLENT EŞİYOK
- 165 20 Türkiye’de Dış Ticaret Politikaları ve Politika Alanı
EMİNE TAHSİN
- 177 ÜÇÜNCÜ KISIM Yerleşme Sürecinin Dinamikleri
- 179 21 Nasıl Büyüdük?
ÖNER GÜNÇAVDI
- 191 22 Yerli ve Milli: Yaratıcı bir “Ekonomi Politik” Hayali Mümkün mü?
ERKAN ERDİL
- 195 23 Yerli ve Milli Üretim Ekonomisi Politigi
ÜMIT İZMEN
- 205 24 Türkiye Özelinde Sosyal Adaletin Ekonomisi Politigine İlişkin Gözlemler
FİKRET ADAMAN
- 211 25 Yerli Üretim Ekonomisi Politigi Üzerine İki Sınav Sorusu ve Değıniler
KORAY R. YILMAZ

- 217 **26** Sanayide “Yerli ve Milli Üretim”in Ekonomi Politikası Üzerine Kısa Notlar
UĞUR ESER
- 223 **27** Yerli Üretim ve İnovasyon: ‘Sihirli Değnek’ ve ‘Yolda Düzülen Kervan’
H. EMRAH KARAOĞUZ
- 229 **28** Optimal Yerli Üretim
HAKAN YETKİNER
- 233 **29** Türkiye’de Teknolojik İlerleme, Beşerî Sermaye ve Yerli Üretim:
Yenilikçiliğimiz, Taklitçiliğimiz, Geleceğimiz
M. AYKUT ATTAR
- 241 **30** İsviçre Peyniri ve Türkiye’de Yerli Üretim
MUSTAFA ERAY YÜCEL
- 245 **DÖRDÜNCÜ KISIM** Yerlileşmeyi Anlamak ve Başarmak
- 247 **31** Yerli Üretimi Nasıl Anlamalı?
ÖZGE ERDÖLEK KOZAL
- 263 **32** Ey Yüksek Teknoloji! Geldiyse, Masaya İki Kere Vur!
AYKUT LEMBER
- 271 **33** Söylemden Eyleme: Bilim ve Teknolojiden Değer Yaratmak
SELİN ARSLANHAN
- 281 **34** Orta-Teknoloji Tuzakında Devletin Rolü
İBRAHİM SEMİH AKÇOMAK
- 289 **35** İktisadi Kalkınma ve Yerli Üretim Teşvikinde Kamu Kurumlarının Önemi
MUSTAFA YAĞCI
- 297 **36** Teknogirişim Bahçevanlığı: Türkiye Örneği için Öneriler
ELİF KALAYCI
- 301 **37** Yapısal Sorunların Çözümünde Yerli Üretimin Rolü
ERHAN ASLANOĞLU
- 307 **38** Gelecek Gelmeden Türkiye’nin Yapması Gerekenler
M. MUSTAFA ERDOĞDU
- 319 **39** Yerli Üretim Hangi Şartlarda Geliştirilebilir?
H. MAHİR FİSUNOĞLU
- 327 **40** Yerli Üretim için Gerekli Olan Araştırma-Geliştirme ve İnovasyon Politikaları:
Geç mi Kaldık?
SERDAL TEMEL
- 333 **41** Yaratıcı Yıkımın Yaratıcı Özgürlükleriyle Yerli Üretim
SABÂ YAĞCI

- 347 BEŞİNCİ KISIM Yerleşme Sürecinde Örnekler
- 349 42 Japonya’da Yerli Üretimin Politik Ekonomisi
K. ALİ AKKEMİK
- 357 43 Yeni Kurumsal Ekonomi Kavramları Işığında Çin İktisadi
Gelişmesinden Alınacak Dersler
SELAHATTİN DİBOOĞLU
- 365 ALTINCI KISIM Tarihsel Süreçte Sektörel Dönüşüm
- 367 44 Cumhuriyet Döneminde İnşa Edilen İlk “Milli” ve “Yerli” Gemi: Gölcük
Tankeri
MURAT KORALTÜRK
- 377 45 “Milli Otomobil” Projesine Başka Bir Açıdan Bakmak
MURAT ÇOKGEZEN
- 385 46 Bilgi Ekonomisi ve Yüksek Teknolojili Endüstriler: Türkiye için Bir Yol Haritası
BURCU TÜRKCAN
- 393 47 Sivil ve Savunma Sanayi Etkileşimleri
E. SERDAR GÖKPINAR
- 403 48 Türkiye İmalat Sanayi ve Yüksek Katma Değerli Üretime Geçiş Süreci:
Zorluklar ve Politika Önerileri
FATMA MUAZZEZ UTKU-İSMİHAN
- 407 49 Türkiye’de Kimya Sektörü’nün Geleceği:
Kaybedilmiş Bir Savaş mı Yoksa Hâlâ Bir Şansımız var mı?
MUHSİN DOĞAN
- 415 50 Türkiye’nin Yerli İletişim Hamlesi: Teletaş Örneği
ULAŞ EMİROĞLU
- 421 51 Blumenthal Biraderler Kimin İçin Üretti? Taş Plaklarda Yerli Üretimin Kokusu
Ü. BARIŞ URHAN
- 425 YEDİNCİ KISIM Endüstriyel Dönüşüm Sürecinde Yerli Üretim
- 427 52 Türkiye’nin Küresel Rekabet Gücünün Arttırılmasında Eğitim 4.0 Önemi
R. FUNDA BARBAROS
- 437 53 Beşerî Sermayemiz Rekabetçi ve Sürdürülebilir Yerli Üretime Hazır mı?
AYTEN AYŞEN KAYA

- 447 **54** Bileşenleriyle Sanayi 4.0
SİNAN ALÇIN
- 457 **55** Türkiye'nin Küresel Rekabet Perspektifinde Yerli Üretimi
TUĞÇE UYGURTÜRK GAZEL
- 465 **SEKİZİNCİ KISIM** Yeşil Üretimin Yerli Ekonomisi
- 467 **56** Türkiye'de Tarımsal Üretimin Sorunları ve Gelişme Dinamikleri
H. ALPER GÜZEL
- 475 **57** Sürdürülebilir Tarım Türkiye'de Bir Alternatif Olabilir mi?
FERİDE DOĞANER GÖNEL
- 481 **58** İnsana ve Doğaya Saygılı Yerli Üretim / Yerel Üretim
NİL DEMET GÜNGÖR
- 493 **59** Türkiye'de Üretim Kaynaklı Sera Gazı Salımları: Sektörel Bir Değerlendirme
ONUR YENİ
- 501 **DOKUZUNCU KISIM** Yerli Üretim Sürecinde Üzerine Konuşulmayanlar
- 503 **60** Yerli Üretimde Kadın Girişimciliği
MELTEM İNCE YENİLMEZ
- 507 **61** Sosyal Güvenliğin Tasarruf Sütununun Özelleştirilmesi Mikro ve Makro Beklentileri Karşılar mı?
ÇAĞAÇAN DEĞER
- 513 **62** Küresel Üretim Zincirleri Kimin Zincirleri?
SEDAT ACAR
- 523 **63** Küresel Değer Zincirinde Türkiye
ELİF TUNALI ÇALIŞKAN
- 531 **64** Bana Marka Değerini Söyle, Sana Ekonomik Büyümeni Söyleyeyim
NEBİLE KORUCU GÜMÜŞOĞLU
- 541 **65** Sporda Yerli Üretimin Yol Haritası
ONUR BURAK ÇELİK
- 549 İndeks

DERLEYEN

MURAD TIRYAKIOĞLU

Afyon Kocatepe Üniversitesi

YAZARLAR

A. SUUT DOĞRUEL

Marmara Üniversitesi

AYÇA TEKİN-KORU

TED Üniversitesi

AYKUT LENGER

Ege Üniversitesi

AYTEN AYŞEN KAYA

Ege Üniversitesi

BİLİN NEYAPTI

Bilkent Üniversitesi

BURCU TÜRKCAN

Ege Üniversitesi

BÜLENT EŞİYOK

Başkent Üniversitesi

CEYHUN ELGİN

Boğaziçi Üniversitesi

ÇAĞAÇAN DEĞER

Ege Üniversitesi

E. SERDAR GÖKPINAR

Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı

ELİF KALAYCI

Blink Energy, Inc., ABD

ELİF TUNALI ÇALIŞKAN

Ege Üniversitesi

EMİNE TAHSİN

İstanbul Üniversitesi

ERDAL ÖZMEN

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

ERHAN ASLANOĞLU

Piri Reis Üniversitesi

ERKAN ERDİL

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

FATMA DOĞRUEL

Marmara Üniversitesi

FATMA MUAZZEZ UTKU-İSMİHAN

Tarım ve Orman Bakanlığı ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi

FERİDE DOĞANER GÖNEL

Yıldız Teknik Üniversitesi

FİKRET ADAMAN

Boğaziçi Üniversitesi

H. ALPER GÜZEL

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

H. EMRAH KARAOĞUZ

Kadir Has Üniversitesi

H. MAHİR FİSUNOĞLU

Çağ Üniversitesi

HAKAN YETKİNER

İzmir Ekonomi Üniversitesi

İBRAHİM SEMİH AKÇOMAK

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

K. ALİ AKKEMİK

Yamaguchi Üniversitesi, Japonya

KORAY R. YILMAZ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

M. AYKUT ATTAR

Hacettepe Üniversitesi

M. MUSTAFA ERDOĞDU

Marmara Üniversitesi

M. TEOMAN PAMUKÇU

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

MELTEM İNCE YENİLMEZ

Yaşar Üniversitesi

MUHSİN DOĞAN

Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı

MURAT ÇOKGEZEN
Marmara Üniversitesi

MURAT KORALTÜRK
Marmara Üniversitesi

MUSTAFA ERAY YÜCEL
Bilkent Üniversitesi

MUSTAFA İSMİHAN
Doğu Akdeniz Üniversitesi, KKTC

MUSTAFA YAĞCI
İstinye Üniversitesi

N. NERGİZ DİNÇER
TED Üniversitesi

NEBİLE KORUCU GÜMÜŞOĞLU
İstanbul Kültür Üniversitesi

NİL DEMET GÜNGÖR
Atılım Üniversitesi

NURULLAH GÜR
İstanbul Medipol Üniversitesi

ONUR BURAK ÇELİK
University of Hartford, ABD

ONUR YENİ
Hacettepe Üniversitesi

ÖNER GÜNÇAVDI
İstanbul Teknik Üniversitesi

ÖZGE ERDÖLEK KOZAL
Ege Üniversitesi

ÖZGÜR ORHANGAZİ
Kadir Has Üniversitesi

R. FUNDA BARBAROS
Ege Üniversitesi

SABA YAĞCI
Marmara Üniversitesi

SEDAT ACAR
Munzur Üniversitesi

SELAHATTİN DİBOOĞLU

University of Sharjah, Birleşik Arap Emirlikleri

SELCEN ÖZTÜRK

Hacettepe Üniversitesi

SELİN ARSLANHAN

ReDis Innovation

SERDAR SAYAN

TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

SERDAL TEMEL

Ege Üniversitesi

SIDIKA BAŞÇI

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

SİNAN ALÇİN

İstanbul Kültür Üniversitesi

SUMRU ALTUĞ

American University of Beirut, Lübnan & Centre for Economic Policy Research, İngiltere

ŞEVKET PAMUK

Boğaziçi Üniversitesi

TUĞÇE UYGURTÜRK GAZEL

Yaşar Üniversitesi

UĞUR EMEK

Başkent Üniversitesi

UĞUR ESER

Abant İzzet Baysal Üniversitesi

ULAŞ EMİROĞLU

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

UMMUHAN GÖKOVALI

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Ü. BARIŞ URHAN

İktisadiyat.com

ÜMİT İZMEN

Namık Kemal Üniversitesi

ÜMİT ÖZLALE

Özyeğin Üniversitesi